

Propaganda kríggj millum stórveldini

Úr útheimi

Edvard Jónsson
skrifar

Ætlanin er at fáa meira av tilfari um viðurskipti í útlandum í Tíðindablaðið Sosialin.

Vit fara nú sum eina roynd hvønn hósðag at greiða frá ymsum úr útheimi. Tað er Edvard Jónsson, foddur og upp-vaksin í Íslandi men í dag búsitandi í Føroyum, sum fer at koma við áhugaverdum greinum. Tær fara at fevna um alt frá politikki til mentan og onnur viðurskipti.

Leonard Peltier er ikki serliga kendur í Amerika ella Vesturheiminum, men í Sovjet-samveldinum er hann líka gitin sum Reagan forseti og popp-sangarin Michael Jackson. Meðan Reagan var á toppfundinum í Geneve saman við Gorbachov, komu fleiri tígjutúsundtals brøv til Hvítu Húsinu í Washington frá sovjetiskum borgarum, ið kravdu at hesin »vælkendi politiski fangin« var latin leysur beinan vegin og at USA fór at vísa mannarættindum og teimum, ið berjast móti »tjóðarmorðinum«, ið framt verður í USA, meiri virðing. Og hvør er so Peltier og hvat er hetta fyrri tjóðarmorð? Jú, Peltier er amerikanskur indianari, ið herfyri myrði tveir FBI-agentar og nú situr í lívstíðar-fongsli. »Tjóðarmorðið« er so helst tær oftani vánaligu umstøðurnar amerikanskir indianarar liva undir. Peltier er vorðin fyrri sovjetisku blóðini og almenningin tað sum Andrei Sakharov er fyrri Vesturheimin: symbol upp á greiflig brot á mannarættindi.

Tær sovjetisku og amerikansku propaganda-maskinurnar vóru væl smurdar fyrri toppfundin í Geneve og serliga hava sovjetisku myndugleikarnir økt um propaganduna móti mannarættindabrotum í USA! Sovjetiskir myndugleikar plagdu yvirhøvur ikki at svara, tá teir vóru álopnir við kærnum um mannarættindabrot, men nú hava teir byrjað eitt veldugt mótalop, helst undir leiðslu av Gorbachov sjálvum. Endamálið er at vísa USA, sum ein stat, har mannarættindi eru brotin uttan fyrrilit á øllum økjum. Hvønn einasta dag birtir sovjetiska pressan langar frásøgur um ritskoðan (sensur) í USA, tvingisilsarbeiði, trúarligan mannemun og telefon-avlurtanir. Filmur av heimleysum amerikanarum, ið sova á gongubreytum og í gongutunninum og leita eftir

matleivdum í ruskiletum, eru vistir so ofta í sovjetiskum sjónvarpi, at tann vanligi Sovjet-borgarin fær varhugan av, at allir íbúgvarnir í New York eru heimleys landastrok. Ein professari, ið lýsti stóðuna í Amerika, minti um fangabúðirnar hjá nazist-unum og legði aftrat: »Fongsul verða bygd allastaðni í USA, og fangalegur fyrri mótmælismenn eru nú reistar har í stórum skundi.«

Sovjetiska sjónvarpið hevur eisini gjørt nógv burturúr bumbubrestinum í Philadelphia seinasta summar, tá ið løgreglan vegna herviligt mistak sprongdi í luftina húsinu hjá sektariskum yvirgangsbólki, ið bert hevði littar limir, sonevnda »Move«-bólkinum. Sjónvarpið nevnir einki um, at sjálvur borgarstjórin í Philadelphia er littur og at viltfevnandi tiltøk eru sett í verk til at kanna hendingina og tryggja, at einki tilíkt kann henda aftur.

Nógv lægið kemur fram frá báðum síðum í hesum propagandakriggi millum stórveldini. Í seinastu viku helt KGB-njónsari Vitaly Yurchenko pressufund í Moskva, har hann umrøddi serliga ta ómenniskjansligu viðferðina, hann hevði fingið frá amerikansku fregnartænastuni, CIA. Yurchenko, ið er mettur at vera ein av ovastu monnum í KGB-leiðsluni, rýmði í Róm seinasta summar og gav seg yvir til amerikanararnar, tí hann segði seg vera vónbrotnan vegna ta sovjetisku skipanina og ófrælsið í landinum. Nú fyrri stuttum rýmði hann eina ferð enn, hesu ferð aftur til KGB. »Tann vingluti avhopparin«, sum hann varð skírdur av amerikansku fjølmiðlunum, helt pressufund áðrenn hann fór við Aeroílot-flogfari frá USA. Har segði hann, at hann var rændur av CIA og síðan pindur. Men tann ungi og óroyndi CIA-maðurin, ið var settur til at fylgja við Yurchenko, segði eina

Yurchenko á pressufundi í USA